

Målnummer:	UM6553-16	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2017-03-21		
Rubrik:	En utlänning som tidigare bl.a. har vistats illegalt i Sverige och sökt asyl i felaktig identitet har vid ansökan om svenskt medborgarskap nekats dispens från kravet på fem års hemvist trots att han uppfyller de kriterier som enligt praxis i regel medför att dispens ges (tre års hemvist och två års äktenskap med en svensk medborgare).		
Lagrum:	• 11 § 4 c och 12 § första stycket 2 och 3 lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap		
Rättsfall:	• MIG 2007:28 • MIG 2013:22 • MIG 2015:7		

REFERAT

Den tunisiska medborgaren HG ansökte om svenskt medborgarskap i mars 2015. Migrationsverket avslog hans ansökan den 8 juni 2016 och anförde som skäl för beslutet att HG inte uppfyller kravet på fem års hemvist i landet och att det inte finns skäl att göra undantag från detta krav. Vid sin bedömning lade Migrationsverket särskild vikt vid att HG lämnat falska identitetsuppgifter vid sin asylansökan och inte hörsammat Migrationsverkets kallelser, vilket lett till att han tagits i förvar.

HG överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Malmö, migrationsdomstolen (2016-08-16, ordförande Wallin), som i det nu överklagade avgörandet avslog överklagandet. Som skäl anförde migrationsdomstolen bl.a. följande. HG har visserligen haft hemvist i Sverige i mer än tre år och han har under hela denna tid varit gift med en svensk medborgare. Av utredningen framgår emellertid att han har sökt asyl under felaktig identitet, vistats illegalt i Sverige samt undanhållit sig verkställigheten av sitt avlägsnandebeslut. Han ska mot denna bakgrund inte medges undantag från kravet på fem års hemvist.

HG överklagade domen och yrkade att han skulle beviljas svenskt medborgarskap samt anförde bl.a. följande. Han kom till Sverige när han nyss hade fyllt 17 år med hjälp av sin morbror som är svensk medborgare och bor i Sverige sedan 40 år. Morbrodern lovade honom utbildning, men utnyttjade honom i stället i sitt företag. När han frågade om de utlovade studierna sade morbrodern att han måste söka asyl i falsk identitet. Dumt nog gjorde han som morbrodern sade, något han senare rättade. Han blev sedan bostadslös men hade morbroderns adress som postadress. Han har i efterhand förstått att morbrodern sorterade bort viktig post för honom. Genom sin advokat fick han reda på att Migrationsverket hade beslutat att han skulle lämna Sverige i två år. Han respekterade beslutet och överlämnade sig själv till polisen. Han önskar att hänsyn tas till hans då unga ålder och utsatthet och att bedömningen görs utifrån den tid han nu varit i Sverige. Han fick nämligen efter detta möjlighet att komma till Sverige på ett lagligt sätt, genom anknytning till sin fru. På kort tid tog han körkort och ordnade arbete. Genom detta kunde han finansiera och förverkliga sin dröm att bli kyltekniker. Han har nu utbildat sig till kyltekniker och har fast anställning som sådan. Han vill komma vidare i arbetslivet och har sökt en tjänst inom det militära, vilket kräver svenskt medborgarskap.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och anförde bl.a. följande. En dispensregel är ett undantag från en huvudregel och innebär en

förmån som gör att en prövning av det enskilda fallet kan ske. Det är därför inte självklart att en dispensregel automatiskt ska tillämpas. I sådana fall får i stället prövningen av dispensfrågan även beakta de omständigheter som har framkommit utöver dem som direkt berör de särskilt angivna kriterierna för dispens (se Utlänningsnämndens beslut UN 02/00689 2002-04-10).

HG reste in i Sverige i juli 2009 och ansökte om asyl i falsk identitet i mars 2010. Han fyllde 18 år i juni 2010 och uppgav sin riktiga identitet i juli samma år. När han kallades till utredningssamtal i september 2010 uppgav både han själv och hans offentliga biträde vid telefonsamtal att han inte skulle komma. Efter att HG vägrat medverka vid utredningen beslutade Migrationsverket den 9 december 2010 att han skulle utvisas, tas i förvar samt förbjudas att återvända till Sverige inom en tid av två år. När Migrationsverket kallade honom till underrättelse om beslutet infann han sig inte. Han kontaktade Migrationsverket drygt en månad senare och uppgav att han befann sig i Norge och därför inte kommit på kallade möten. Han tog del av beslutet först den 9 maj 2011. Han uppgav då att han hade vistats i Norge i fem månader och att han inte hade någon adress i Sverige, men att han önskade bo med sin flickvän. Den 16 maj 2011 begärde Migrationsverket hjälp av Polismyndigheten att genomföra beslutet om förvar. Migrationsdomstolen fastställde Migrationsverkets utvisningsbeslut den 29 juni 2011 och fann i likhet med Migrationsverket att HG skulle sättas i förvar och att beslutet skulle förenas med återreseförbud. HG togs i förvar den 8 september och reste ut från Sverige den 14 september 2011.

Även om HG hävdar att han har sökt asyl i falsk identitet under inrådan av nära anhöriga och inom kort lämnat korrekta uppgifter till Migrationsverket, bedöms han åtminstone kunna stå till svars för sitt agerande i samband med asylprocessen samt att han vistats illegalt i landet innan han gett sig till känna för Migrationsverket. Att HG åberopar ett behov av svenskt medborgarskap på grund av arbete förändrar inte bedömningen.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2017-03-21, Fridström, Eke, referent och Hjulström), yttrade:

1. Tillämpliga bestämmelser m.m.

Ett av kraven för att en utomnordisk medborgare, som inte är statslös eller flykting, ska kunna beviljas svenskt medborgarskap efter ansökan (naturalisation) är att han eller hon har haft hemvist här i landet sedan fem år (11 § 4 c lagen [2001:82] om svenskt medborgarskap [medborgarskapslagen]).

Om kravet på fem års hemvist inte är uppfyllt får sökanden ändå naturaliseras bl.a. om han eller hon är gift eller sambo med en svensk medborgare eller om det annars finns särskilda skäl till det (12 § första stycket 2 och 3 medborgarskapslagen).

Det finns inte någon absolut rätt att erhålla svenskt medborgarskap genom naturalisation även om sökanden i och för sig uppfyller de i lagen angivna kraven. Det är i stället fråga om en exklusiv rätt för beslutsmyndigheten att, efter en diskretionär prövning inom ramen för en rimlig tolkning av medborgarskapslagstiftningen, avgöra om en utlänning bör beviljas svenskt medborgarskap eller inte (se t.ex. prop. 1997/98:178 s. 6 och 15 samt MIG 2007:28).

Kravet på en viss tids hemvist i Sverige ger framför allt uttryck för tanken att en person, för att kunna bli svensk medborgare genom naturalisation, ska känna till svenska förhållanden och vara en del av det svenska samhället. Individens anses då ha en sådan samhörighet med Sverige att han eller hon som huvudregel ska kunna bli svensk medborgare (se prop. 1975/76:136 s. 28 f. och prop. 2013/14:143 s. 12 f.). Bakgrunden till att en person som är gift eller sambo med en svensk medborgare får medges undantag (dispens) från

hemvistkravet är att personen i fråga genom äktenskapet eller samboförhållandet anses ha en tydlig anknytning till Sverige och särskilt gynnsamma förutsättningar att växa in i svenska förhållanden (se DsA 1975:14 s. 58 och prop. 1999/2000:147 s. 50).

För en person som reser in i Sverige efter att ha beviljats uppehållstillstånd för bosättning räknas hemvisttiden från inresedagen (se SOU 1999:34 s. 59 f., jfr MIG 2015:7).

Den instans som prövar frågan om svenskt medborgarskap ska utgå från de förhållanden som råder vid prövningstillfället (se bl.a. MIG 2007:28, MIG 2013:22 och MIG 2015:7).

Av Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2007:28 framgår att en utomnordisk medborgare, som är gift med en svensk medborgare, enligt praxis i regel naturaliseras efter tre års hemvist i Sverige om äktenskapet varat minst två år.

2. Migrationsöverdomstolens bedömning

2. 1. Kravet på fem års hemvist

HG får räkna hemvist i Sverige från den 3 januari 2013, vilket var den dag han reste in i Sverige efter att ha beviljats uppehållstillstånd grundat på anknytning till sin maka. I dagsläget uppgår hans hemvisttid således till drygt fyra år, vilket innebär att han inte uppfyller kravet på fem års hemvist. Frågan blir då om det finns förutsättningar att medge dispens från detta krav.

2.2 Dispens från kravet på fem års hemvist

HG har haft hemvist i Sverige i över tre år och har under hela denna tid varit gift med en svensk medborgare. Han uppfyller därmed de kriterier som enligt praxis medför att en sökande i regel ges dispens från hemvistkravet.

Beslutsmyndigheten har emellertid ett relativt stort utrymme att avgöra vilka personer som ska beviljas svenskt medborgarskap. Inte ens om alla kraven i 11 § medborgarskapslagen är uppfyllda har en person någon absolut rätt att förvärva medborgarskap. När det gäller möjligheterna att beviljas dispens från något av kraven framgår dessutom uttryckligen av 12 § medborgarskapslagen att undantag får medges. Det är mot denna bakgrund rimligt att beslutsmyndigheten vid prövningen av om en sökande ska beviljas dispens inte är bunden av de särskilt uppställda kriterierna i dispensregeln, utan vid sidan av dessa kriterier även kan ta hänsyn till andra omständigheter som har att göra med sökandens samhörighet med Sverige. Även om utgångspunkten bör vara att en sökande som uppfyller kriterierna i dispensregeln medges dispens, kan således beslutsmyndigheten göra en bedömning i det enskilda fallet när det har framkommit skäl som talar mot att bevilja dispens. Migrationsöverdomstolen anser att beslutsmyndigheten vid en sådan bedömning inte endast ska beakta de skäl som talar mot att bevilja dispens utan även de skäl som, utöver de i medborgarskapslagen angivna kriterierna, talar för att bevilja dispens.

Av utredningen i målet framgår att HG under sin nuvarande vistelse i Sverige har utbildat sig till kyltekniker och har ett arbete som sådan. Detta är omständigheter som ger uttryck för en samhörighet med det svenska samhället utöver den anknytning som själva äktenskapet ger, och talar därför för att han ska beviljas dispens från hemvistkravet. Av utredningen i målet framgår emellertid också att HG under sin första vistelse i Sverige vistades här illegalt i cirka åtta månader och att han därefter sökte asyl i felaktig identitet. Han har genom detta handlande, även med beaktande av att han uppgav sin rätta identitet efter ca fyra månader, visat att han inte är villig att följa regler som gäller i landet. Då det är av central betydelse för utlänningsrätten att en enskild inte vistas i Sverige utan tillstånd eller att ha ansökt om föreskrivet tillstånd samt att fullständiga och sanna uppgifter lämnas i en asylansökan anser Migrationsöverdomstolen att detta handlande starkt talar mot att bevilja honom

dispens från hemvistkravet. Även den omständigheten att HG inte medverkade fullt ut under asylprocessen utan valde att inte komma till ett utredningssamtal han kallats till av Migrationsverket samt valde att lämna Sverige under flera månader talar mot att bevilja honom dispens från hemvistkravet då detta agerande får anses ge uttryck för en vilja att inte medverka i förfaranden som är en del av det svenska samhället. Även om viss hänsyn kan tas till att HG var förhållandevis ung under sin första vistelse i Sverige, att hans nu nämnda agerande ligger flera år tillbaka i tiden och en del till och med före det att han fyllde 18 år, anser Migrationsöverdomstolen vid en sammantagen bedömning att skälen mot att bevilja honom dispens väger över. HG ska därför inte medges undantag från hemvistkravet med anledning av att han är gift med en svensk medborgare.

Vad HG har anfört om att han har ett behov av svenskt medborgarskap för att kunna söka sig vidare i arbetslivet utgör inte ett sådant särskilt skäl som krävs för att medge undantag från hemvistkravet. Överklagandet ska därmed avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

Sökord:

Litteratur: Prop. 1975/76:136 s. 28 f.; Prop. 1997/98:178 s. 6 och 15; Prop. 1999/2000:147 s. 50; Prop. 2013/14:143 s. 12 f.; DsA 1975:14 s. 58; SOU 1999:34 s. 59 f.
